

S Lizou Libenko, její prací a přístupem jsme se měli možnost podrobněji seznámit během tohoto roku. Pochopili jsme, že Liza má na sebe obrovské nároky, dokáže pracovat na svých projektech dlouhodobě a s velkou intenzitou. Do své práce vkládá maximum energie a času, zároveň se nebojí experimentovat, vybočit ze zaběhlé výtvarné polohy. V předchozím roce se stala jednou z vítězek rakouské ceny Strabag, kde představila část svých nových prací spolu s verši dekadentního básníka George Trakla, psanou asfaltem na stěně.

Liza se projevuje jako výrazná a zralá autorka. Vždy tíhla k temné, dekadentní poloze v tvorbě, ale v posledních dvou letech její práce dosáhla nových kvalit. Vývoj jejího výtvarného projevu je celkem různorodý, od novoromantického zacházení s temnými mýty přes vyváření určité osobní mytologie prostřednictvím expresivní figurativní malby. Na některých starších pracech je výrazněji znát příbuznost s Jiřím Petrbokem nebo Josefem Bolfem.

Zatímco z dřívějších obrazů bylo cítit autorčino očarování fantaskním temnem a dekadentní estetikou, v posledních letech možná i díky skutečnému prožívání dramatických událostí její práce dosáhla větší autentičnosti.

Jako velký posun lze vnímat i to, že se Liza vzdala figurativních a částečně i popisných motivů. Její tvorba se v posledních dvou letech více zakládá na práci s materiálem a jeho charakterem, rozšířila se i směrem k objektu. Postupně též dospěla k nalezení osobitějšího výrazu, daří se jí lépe balancovat na pomezí popisnosti a též opatrněji zachází se symboly a patosem.

V Lizině diplomové práci můžeme vidět zřetelnou spřízněnost s Anselmem Kieferem. Ve svém výrazu se mu Liza někdy až nebezpečně blíží, zejména dílům jako *The Orders of the Night* z roku 1996. Částečně může být na vině paradoxně Lizina obava z toho, aby nebyla cizími díly příliš ovlivněna a její záměrné vyhýbání se sledování Kieferovy tvorby. O této souvislosti jsme s Lizou mluvili, je si jí vědoma a snaží se s tímto zjištěním pracovat. Vliv známého autora nebo výrazná podobnost s určitým dílem nemusí být problém, ale je důležité, aby studentka byla schopná takovou spřízněnost nahlédnout a vědomě reflektovat. Přijde nám trochu škoda, že studentka nezmínila tohoto autora ve své obhajobě a neartikulovala svůj postoj k němu.

Zároveň je zřejmé, že narozdíl od Kiefera se z Liziny strany nejedná o konkrétní politický statement, artikulovaný skrze své dílo, spíš o vyjádření kolektivního pocitu zmaru, zániku, společenského "uvadání".

Autorka se v písemné části obhajoby nevyjadřuje ke spojitosti své tvorby s probíhajícími válečnými konflikty, ale vliv těchto událostí na její tvorbu je zřejmý. Válečné drama se tu odráží v podobě nepojmenované, zobecněné zkázy, kterou autorka sleduje nestranně, bez artikulované osobní angažovanosti, s pocitem beznaděje, ale zároveň s mírou estetického prožitku.

Za důležité východisko považujeme její práci s kovem a směřování k objektu. Kov je materiál, který klade velký odpor a Liziny objekty tak nesou v sobě stopy zápasu. Květy slunečnic působí čím dál víc jako lidské bytosti, zraněné a zdeformované.

Díky užití kovu a práci s reliéfem Lízino dílo nabývá na větší intenzitě. S osvobozením některých kovových detailů od malířského rámu se zároveň ukazuje, že výborně fungují i jako samostatné objekty. Je to jedna z možných cest pro Lizinu budoucí tvorbu.

Lízu považujeme za velmi nadějnou autorku s velkou vůlí tvořit a prosadit se v uměleckém světě. Její diplomová práce je mimořádně intenzivní a výrazná. Navrhujeme hodnocení výborně.